

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
OPĆINSKI SUD U TEŠNJU

Broj: 39 0 P 065184 21 P
Tešanj, 17.12.2024.godine

Općinski sud u Tešnju, sudac Željko Mandić u pravnoj stvari tužiteljice A.E. kći H., ... br...., općina Tešanj zastupane po punomoćniku Brkić Alemdaru odvjetniku iz Tešnja, protiv tuženika: 1.T.M. sin I.a iz ....., 2.T.I. sin I iz K. općina Tešanj i 3.T. rođene O. F.kći J.iz ..... općina Tešanj, svi tuženi zastupani po punomoćnici Radeljak Enidi odvjetnici iz Tešnja, radi utvrđivanja zajednički stečene imovine i isplate, vrijednost spora 39.000,00 KM, nakon zaključenja usmene glavne i javne rasprave održane dana 22.11.2024.godine u prisutnosti tužiteljice i njenog punomoćnika, drugotuženika i zajedničke punomoćnice tuženika, donio je dana 17.12.2024.godine

P R E S U D U

Utvrđuje se da bračnu stečevinu tužiteljice A.R., kći H., iz Tešnja i prvotuženog T.M., sin I., iz Tešnja, čini:

-dio nekretnine k.č. broj:1376, zv. ...., kuća i zgrada, površine 84m², dvorište površine 318m², oranica/njiva 5. klase, površine 533m², upisane u Posjedovni list broj: ....., k.o. ...., i to sa stambenim objektom u izgradnji dimenzija 10,81m x 9,69m, odnosno sa površinom zemljišta ispod objekta (P=106m²); površina zemljišta potrebna za redovnu upotrebu objekta (P=86m²); zajednički prilaz (P=14m²); a kako je to prikazano tačkama od 1 do 10 crveno tj. tačkasto crveno površine 106m²; zeleno šrafirano površine 86m²; plavo šrafirano-površina 12m²; prikazano na Skici zemljišta za redovnu upotrebu objekta od 17.07.2024. godine koja je sastavni dio Nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke Durmišević Ferida i ove Presude, te da tužiteljici i prvotuženom po osnovu zajednički u braku stečene imovine u braku pripada suposjednički i suvlasnički dio od po 1/2 na opisanoj nepokretnoj imovini, te se **nalaže se drugotuženom i trećetužnoj** da trpe odgovarajuće promjene u Službi za geodetske, imovinsko-pravne poslove i katastar nekretnina općine Tešanj u korist tužiteljice, tako što će se tužiteljica upisati kao suposjednica nekretnine označene kao: k.č. broj:1376, zv. Podkućnica, kuća i zgrada, površine 84m², dvorište površine 318m², oranica/njiva 5. klase, površine 533m², upisana u Posjedovni list broj: 432, k.o. Karadaglije, i to sa stambenim objektom u izgradnji dimenzija 10,81m x 9,69m, odnosno sa površinom zemljišta ispod objekta (P=106m²); površini zemljišta potrebno za redovnu upotrebu objekta (P=86m²); zajednički prilaz (P=14m²); a kako je to prikazano tačkama od 1 do 10 crveno tj. tačkasto crveno površine 106m²; zeleno šrafirano površine 86m²; plavo šrafirano-površina 12m²; prikazano na Skici zemljišta za redovnu upotrebu objekta od 17.07.2024. godine koja je sastavni dio Nalaza i mišljenja vještaka geodetske struke Durmišević Ferida i ove Presude, sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti ove Presude.

-ulaganja u porodičnu kuću drugotuženog i trećetužene izgrađenu na: k.č. broj:1369, zv. ...., kuća i zgrada, površine 102m², dvorište, površine 452m², upisana u Posjedovni list broj: ..., k.o. ...., i to u stan u prizemlju, u ukupnom iznosu od 19.595,00KM, od čega tužiteljici pripada iznos od 9.797,50 KM, te se **obavezuju drugotuženi i trećetužena** da tužiteljici isplate iznos od 9.797,50

KM, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama počev od 01.10.2022. godine pa do isplate i sve u roku od 30 dana.

-kreditna zaduženja po: Ugovoru o kreditu s valutnom klauzulu u EUR broj:....._CLB_..... od 08.02.2018. godine, zaključen između UniCredit Banka d.d. Mostar i T.E., Ugovoru o namjenskom kreditu za poboljšanje uslova stanovanja broj:..... od 24.12.2019. godine, zaključen između MKF „.....“ i T.E., te se **nalaze prvotuzenom T.M.**, sin I., da isplati A.E., kći H., po osnovu plaćenog po Ugovoru o kreditu s valutnom klauzulu u EUR broj:....._CLB_..... od 08.02.2018. godine, ukupan iznos od 7.200,79 KM uvećano za zakonske zatezne kamate za svaki pojedinačno uplaćeni anuitet i to:

- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.10.2021. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.11.2021. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.12.2021. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.01.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.02.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.03.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.04.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.05.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.06.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.07.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.08.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.09.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.10.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.11.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.12.2022. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.01.2023. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.02.2023. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.03.2023. godine pa do isplate,
- 100,87KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.04.2023. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.05.2023. godine pa do isplate,

- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.06.2023. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.07.2023. godine pa do isplate,
- 100,87KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.07.2023. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.08.2023. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.09.2023. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.10.2023. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.11.2023. godine pa do isplate,
- 100,87KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.12.2023. godine pa do isplate,
- 100,87KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.01.2024. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.02.2024. godine pa do isplate,
- 100,87 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.03.2024. godine pa do isplate,
- 4.174,69 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 10.04.2024. godine pa do isplate,

po osnovu plaćenog po Ugovoru o namjenskom kreditu za poboljšanje uslova stanovanja broj:..... od 24.12.2019. godine, ukupan iznos od 5.446,24KM uvećano za zakonske zatezne kamate za svaki pojedinačno uplaćeni anuitet i to:

- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.10.2021. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 09.11.2021. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 28.12.2021. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.01.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.02.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.03.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.04.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 18.05.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.06.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 20.07.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.08.2022. godine pa do isplate,

- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.09.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.10.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.11.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.12.2022. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.01.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.02.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.03.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.04.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.05.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.06.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.07.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.08.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.09.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.10.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.11.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.12.2023. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.01.2024. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.02.2024. godine pa do isplate,
- 138,10 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.03.2024. godine pa do isplate,
- 22,94 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 04.04.2024. godine pa do isplate,
- 1.280,45 KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 10.04.2024. godine pa do isplate, a sve u roku od 30 dana.

Odbija se zahtjev tužiteljice kojim se traži da se bračnom stečevinom utvrde kreditna zaduženja po Ugovoru o namjenskom kreditu za poboljšanje uslova stanovanja broj:..... od 21.09.2021. godine, zaključen između MKF „.....“ i T.E. po osnovu plaćenog po Ugovoru o namjenskom kreditu za poboljšanje uslova stanovanja broj:..... od 21.09.2021. godine, ukupan iznos od 1.362,10KM uvećano za zakonske zatezne kamate za svaki pojedinačno uplaćeni anuitet i to:

- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 11.11.2021. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.12.2021. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.01.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.02.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.03.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.04.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 18.05.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 16.06.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 20.07.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 13.08.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.09.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 12.10.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 15.11.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 14.12.2022. godine pa do isplate,
- 41,45KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 17.01.2023. godine pa do isplate,
- 740,80KM zajedno sa zakonskom zateznom kamatom počev od 25.01.2023. godine pa do isplate, a sve u roku od trideset dana, **kao neosnovan.**

Nalaže se tuženim da tužiteljici na ime troškova postupka isplate iznos od 6.048,59 KM u roku od 30 dana od dana.

Odbijaju se zahtjevi tužiteljice u dijelu potraživanja troškova postupka preko dosuđenog iznosa i to za iznos od 2.675,76 KM i u dijelu potraživanja solidarnog plaćanja troškova postupka, kao neosnovani.

Odbija se zahtjev tuženih kojim se traži da se tužiteljica obveže na plaćanje troškova postupka tuženih u iznosu od 8.228,80 KM, kao neosnovan.

O b r a z l o ž e n j e

Tužiteljica u tužbi podnesenoj 21.12.2021.godine navodi da je sa prvotuženim T.M. bila u bračnoj zajednici od 19.09.2001.godine pa do 30.08.2022.godine da su u braku su stekli troje djece, od kojih je sada dvoje malodobno, da je bračna zajednica faktički prestala 01.10.2021 godine od kada tužiteljica ne živi u zajedničkom domaćinstvu sa prvotuženim.

Tužiteljica obrazlaže da su nakon sklapanja braka tužiteljica i prvotuženi živjeli u zajedničkom domaćinstvu sa roditeljima prvotuženog, u toku trajanja braka, tačnije, početkom 2013.godine postigli su sporazum sa roditeljima prvotuženog T.I. i F., da sebi prošire i opreme prizemlje (podrum tada postojeće porodične kuće) nakon postizanja dogovora dogradili su prizemlje tako što su dogradili prostoriju 4,00 m x 8,00 m, potpuno opremili dograđeni dio i potpuno renovirali postojeće podrumске prostorije i to sve zajedno pretvorili u moderan stan površine oko 80 m², da su u tom stanu tužiteljica i tuženi su zajedničkim ulaganjima sve opremili iznova, izgradili kupatilo, razveli struju i vodu, uradili podove, keramiku, laminate, ugradili potpuno novu stolariju, opremili su kupatilo, kuhinju, dnevni boravak, ostavu i ostale dijelove tog stana i u tom stanu tužiteljica, prvotuženi i djeca, su stanovali do prestanka braka.

Tužiteljica dodaje i da su na dograđenom dijelu prizemlja, drugotuženi i trećetužena su dobili na korištenje terasu na koju se inače prilazi sa sprata kuće, porodični objekat tuženih nalazi se na parceli k.č. broj .... zv., „.....” kuća i zgrada površine 1012 m² i dvorište površine 452 m² u KO ....., PL broj .....

Tužiteljica navodi da su roditelji prvotuženog poklonili tužiteljici i prvotuženom plac za gradnju kuće površine oko 1000 m², konkretno parcelu k.č. broj .... zv....." kuća i zgrada površine 84 m, dvorište površine 318 m² i oranica njiva 5 klase površine 533 m² u KO ....., PL broj ....., na označenoj parceli nalazila se stara kuća tzv. ...., koju kuću su tužiteljica i prvotuženi prije početka izgradnje nove kuće, porušili i na označenoj parceli tužiteljica i prvotuženi su za vrijeme trajanja braka svojim radom i uz pretežnu pomoć oca tuželjice sagradili novu porodičnu kuću dimenzija 10,80 m x 9,80 m u periodu od 2017.godine do 2019.godine, a izvedeni su svi grubi radovi, kuća je pokrivena i ugrađena je plastična stolarija na cijeloj kući dok je trajao brak.

Tužiteljica navodi da je u vrijeme dogradnje postojeće porodične kuće i u vrijeme gradnje nove kuće namijenjene za tužiteljicu i prvotuženog tužiteljica je bila zaposlena u više privatnih preduzeća, prvotuženi je povremeno radio, ali nikada nije imao stalno zaposlenje.

U cilju obezbjeđnja sredstava za gradnju, tužiteljica tvrdi da je zaključila više ugovora o kreditu i sva kreditna sredstva potrošena su za izgradnju i opremanje stana u porodičnoj kući tuženih i u izgradnju i opremanje novog stambenog objekta na k.č. broj ... zv.“.....”.

Tužiteljica smatra da nekretnine primljene na dar u toku trajanja bračne zajednice predstavljaju bračnu stečevinu u smislu odredbe člana 251 .stav 2. Porodičnog zakona (dalje:”PZ”) iako su upisane kao posjed drugotuženog i trećetužene, pitanje upisa prava posjeda nije riješeno obzirom da darovni ugovor nije formalno zaključen, ali je iz činjeničnog stanja iz zbog potpune realizacije dogovora jasno da su roditelji prvotuženog poklonili cijelu parcelu k.č. broj .... sinu i snahi, sada tužiteljici i prvotuženom, radi rješanja njihovog stambenog pitanja i radi gradnje stambenog objekta za njihovu porodicu.

Tužiteljica zaključuje da označene nekretnine čine bračnu stečevinu tuželjice i prvotuženog i iste su stečene tako što je zemljište darovano strankama, a nakon toga stranke su zajednički gradile stambeni objekat, koji je veće vrijednosti nego sama parcela, i to sve za vrijeme trajanja braka.

Tužiteljica tvrdi da je svojim radom i zaradom učestvovala u sticanju nepokretne imovine, u podizanju i odgoju djece, u održavanju domaćinstva, otplatom više kredita uloženi u izgradnju, pa smatra da je njen doprinos jednak doprinosu prvotuzenog, kao i da joj u skladu sa članom 251. i 252. PZ pripada pravo na jednak suvlasnički, odnosno suposjedovni dio, kao i prvotuzenom.

Tužiteljica navodi da je u momentu faktičkog prekida braka napustila porodičnu kuću tuženih i zajedno sa malodobnom djecom nastavila da vodi samostalno domaćinstvo, nastavila samostalno da otplaćuje tri kredita koji još uvijek nisu otplaćeni, da se radi se o kreditima po:

1. Ugovoru o namjenskom kreditu za poboljšanje uslova stanovanja broj .... od 24.12.2019.godine , odobren u svrhu kupovina i ugradnja stolarije, zaključen sa MKF .... Sarajevo, u iznosu od 10.000,00 KM uvećan za iznos ugovoreni kamata od 6.620,15 KM.
2. Ugovoru o namjenskom kreditu za poboljšanje uslova stanovanja broj ..... od 21.09.2021.godine za nabavku PVC stolarije i zatvaranje terase, zaključen sa MKF .... Sarajevo, u iznosu od 2.200,00 KM uvećan za iznos ugovoreni kamata od 796,65 KM.
3. Ugovoru o kreditu s valutnom klauzulom u EUR, broj .... CLB ..... od 08.02.2018.godine zaključen sa UniCredit bank dd u iznosu od 18.000,00 KM uvećan za iznos ugovoreni kamata 6.475 02 KM prema srednjem kursu Centralne Banke na dan izrade otplatnog plana.

Prema otplatnim planovima, uzimajući u obzir ukupno zaduženje , ostatak duga na dan 01.10.2022.godine po svakom ugovoru posebno iznosi:

-po Ugovoru od 24.12.2019.godine : 40 mjesečnih anuiteta po 276,19 KM, tj. 11.047,60 KM i
-po ugovoru od 21.09.2021 .godine : 35 mjesečna anuiteta po 82,89 KM , tj. 2.983,82 KM,
1

-po Ugovoru o kreditu broj ... CLB ..... od 08.02.2018.godine zaključen sa UniCredit bank dd : 66 mjesečnih anuiteta po 199 75 KM trenutno po 201,74 KM, tako da je ostatak duga 12.743 41 KM, što ukupno po osnovu sva tri ugovora čini iznos od 26.774 83 KM.

Tužiteljica smatra da joj pripada pravo da od prvotuzenog zahtijeva isplatu ^{1/2} ostatka duga po navedenim kreditima, jer su sredstva od ovih kredita potrošena za izgradnju i opremanje stambenih objekata koji predstavljaju bračnu stečevinu, a u trenutku prekida bračne zajednice (01.10 2021.godine) bilo je nedospjelih i neisplaćenih novčanih sredstava 26.774,83 KM, gdje jednu polovinu čini iznos od 13.387 42 KM.

Tužiteljica navodi da redovno prema otplatnom planu plaća mjesečne anuitete, što je prvotuzenom poznato, te joj slijedom toga pripada pravo da traži i isplatu pripadajućih kamata na polovinu svakog već plaćenog pojedinačnog anuiteta, obzirom da nije poznato kada će se steći uslovi za donošenje sudske odluke u ovom predmetu, to će tužiteljica svoje novčano potraživanje po osnovu otplaćenih kredita i pripadajućih kamata, konačno opredijeliti u toku glavne rasprave nakon provođenja dokaza.

Tužiteljica navodi da je bila primorana da ustane sa ovom tužbom iz razloga što joj tuženi osporavaju bilo koja prava na predmetnim nekretninama i što nisu prihvatili ponudu za vansudsko rješenje spornih imovinskih odnosa.

Napomena je suda da je tužiteljica konačno opredijelila tužbene zahtjeve izjavom punomoćnika na raspravni zapisnik od 22.11.2024 godine.

Tuženici u zajedničkom odgovoru na tužbu u cijelosti osporavaju tužbu i tužbeni zahtjev tužiteljice, kako osnov tako i visinu postavljenog tužbenog zahtjeva, ističu da su tačni navodi iz tužbe koji se odnose na činjenicu sklapanja bračne zajednice tužiteljice i prvo tuženog dana 19.09.2001.godine koja je prestala presudom općinskog suda u Tešnju dana 30.08.2022.godine, da su tačni i navodi tužbe da je tužiteljica nakon sklapanja braka sa prvo tuženim živjela u zajedničkom domaćinstvu sa roditeljima prvo tuženog sve do faktičkog prekida bračne zajednice dakle sve do 01.10.2021 .godine.

Tuženici međutim ističu da je prizemlje porodične stambene kuće drugo i treće tužene bilo osposobljeno za život obzirom da su isti u navedenom prizemlju stanovali sve do preseljena na gornji sprat porodičnog objekta izgrađene na k.č.broj 1369 zv „Bašča” upisane u PL broj 432.

Tuženici potvrđuju tačnim navode da su prvotučeni i tužiteljica tokom 2013.godine na porodičnom objektu roditelja prvo tuženog dogradili prostorije odnosno proširili kuhinju, kupatilo, hodnik i manju prostoriju, ukupno dozidali 3,50 x 7,60m², ali to nije bilo ni blizu ulaganja u iznosu od 50.000,00 KM, te tuženi apsolutno prigovaraju naznačenom visinu po osnovu ulaganja, potvrđuju da su supružnici postavili laminat u kuhinji, manjoj prostoriji od 2,80 x 2,50 m² postavljen je laminat i keramika u kuhinji, kupatilu i hodniku, te pregrađen zid u postojećem objektu.

Međutim tuženi ističu prigovor zastarjelosti potraživanja prema odredbama člana 371 ZOO- obzirom da je adaptacija započeta 2013 godine a završena 2014.godine, pa je nesporno da je tužiteljicino potraživanje zastarjelo najkasnije 2019.godine, dakle nakon proteka roka od 5. godina od izvedenih ulaganja.

Tuženi ističu da se dana 25.09.2022.godine u 05,20 sati dogodio se požar u prizemlju porodične kuće izgrađene na k.č.broj ... zv „...” upisane u PL broj ..., vlasništvo T.I. što nesporno proizilazi iz Zapisnika MUP, PU IV-PS Tešanj, broj: 0802-11/1-03-1-8-5680/23 od 13.06.2023.godine, te je usijed požara kompletno prizemlje kuće izgorjelo, kao i stvari koje su se nalazile u prizemlju, slijedom čega se radilo o većoj materijalnoj šteti.

Tuženi navode da su nakon požara, a kako je prvo tuženi stanovao u predmetnog porodičnoj kući bili primorani po hitnom postupku izvršiti sanaciju i adaptaciju objekta, te finansirati radove kao i angažovati radnu snagu koja se ogleda u čišćenju kompletne etaže prizemlja nakon požara, skidanju završne obrade nakvašenih zidova, struganju i djelimičnom obijanje malte sa oštećenih zidova u većem dijelu prostora radi izmjene strujne instalacije i ponovno uređenju svih ovih površina, onim građevinskim i instalacijskim materijalima kakvi su bili prije požara.

Tuženi su u predmetnom prizemlju promijenili svu elektro instalaciju, postavili nove utičnice, lustere u svakoj prostoriji i hodniku (ukupno 6. komada), malterisanje zidova i stavljanje fasade, rekonstrukciju kupatila-postavljena je nova wc školjka i vodokotlić, zatim postavili novu stolariju, ukupno 5. komada prozora i to:1. kom. pvc prozor dimenzija 120x120 m,2. kom. manjih dimenzija od 80x60 m,1 kom. dimenzija 80 x 80 m,1 .kom. dimenzija 120 x 120m, sve ukupne vrijednosti stolarije 594,00 KM.

Za financiranje navedenog drugotučeni je dobio i finansijsku pomoć u iznosu od 2.500,00 KM što nesporno i proizilazi iz Rješenja o isplati finansijskih sredstava broj: 02-11-52429/22 od 18.04.2023.godine.

Dakle iz navedenog jasno proizilazi da se u predmetnom slučaju ne može primijeniti odredba člana 210. ZOO, odnosno u konkretnom slučaju se ne radi o sticanju bez osnova, obzirom da tuženi nisu počinioci krivičnog djela „Paljevine“ iz člana 301 KZ FBiH niti je utvrđeno da su isti počinioci paljenja požara na prizemlju porodične stambene kuće, to pored navedenih prigovora ističu i prigovor pasivne legitimacije iz razloga što isti nisu odgovorni za nastali požar i nakon adaptacije i renoviranja poslije požara dana 25.09.2022.godine u pitanju je novo ulaganje naslalo nakon prestanka bračne zajednice tužiteljice i prvotuzenog.

Tuženici zaključuju da tužiteljica nema osnova tražiti iznos od 25.000,00 KM po osnovu ulaganja u tuđu nekretninu a na osnovu stečenog bez osnova prema odredbama iz člana 210. ZOO koje odredbe podrazumijevaju da je osoba od koje se zahtijeva vraćanje nešto stekla, odnosno da je dio imovine jedne osobe na bilo koji način prešao u imovinu druge osobe — ili da se ta druga osoba neosnovano okoristila za ono što je stekla i što bi imala vratiti, te obzirom na petogodišnji rok zastare iz odredbe člana 371. ZOO, koji se primjenjuje za potraživanje utemeljeno na odredbi člana 210 ZOO, nesporno je da je tužiteljičino pravo na isplatu zastarjelo.

Što se tiče kuće izgrađene na nekretnini označenoj kao k.č.broj: .... zv. „.....“ kuća i zgrada površine 84 m², dvorište površine 318 m² i oranica njiva 5. klase površine 533 upisane u PL ... KO ....., a koja je vlasništvo drugo i treće tužene, tuženi ističu da su prvotuzeni, drugo i treće tuženi i tužiteljica gradili i doprinosili izgradnji predmetne nekretnine.

Predmetna parcela nikada nije ugovorom o darovanju niti bilo kakvim drugim pravnim osnovom prešla na prvotuzenog niti tužiteljicu, niti iz volje drugo tuženog i treće tužene proizilazi da parcelu pokloni tužiteljici i predmetna parcela je posebna imovina drugo i treće tužene, da u predmetnoj situaciji jasno je da nije bilo dogovora između vlasnika zemlje i tužiteljice i prvo tuženog o vlasničkim učincima građenja što vodi primjeni načela priraštaja prava vlasništva na građevini u korist vlasnika zemljišta drugo i treće tužene, a nesporno je da je postojala svojevrsna „zajednica graditelja“ u koju ulaze i vlasnici zemljišta što isključuje primjenjivost odredbi o građenju na tuđem, kao i odredbi PZ glede bračne stečevine.

Također ukoliko bi sud našao da predmetna imovina predstavlja bračnu stečevinu tužiteljice i prvotuzenog, ni tada tužiteljici ne pripada pravo na udio od ½ na nekretnini označenoj kao k.č.broj: ... zv. „.....“ kuća i zgrada površine 84m², dvorište površine 318 m² i oranica njiva 5. klase površine 533 upisane u PL ... KO ....., već eventualno samo udio u obimu prava od ½ na kući i zgradi sa zemljištem za redovnu upotrebu objekta.

Pored toga prema podacima iz katastra nekretnina u istim nije upisana izgrađena porodična stambena zgrada, već ranije porušena kuća i zgrada, pa se iz tog razloga ne može ni udovoljiti tužbenom zahtjevu tužiteljice u dijelu u kojem traži upis u katastarskom operatu kao posjedniku sa obimom prava od ½ dijela i da je takav stav je zauzeo i Vrhovni sud Banja Luka u presudi broj: 87 0 P 000329 15 Rev od 20.04.2016.godine.

Glede kredita koje tužiteljica navodi u tužbi, prvotuzenik ističe da je tužiteljica kao nosilac kredita broj ..... od 21.09.2021 .godine lično podigla navedeni kredit bez znanja i saglasnosti prvo tuženog, a kako je do faktičkog prekida bračne zajednice došlo dana 01.10.2021. godine, te kako navedena sredstva kredita nisu uložena u poboljšanje uslova stanovanja to se shodno odredbi člana 254. PZ FBiH smatra posebnom imovinom tužiteljice, pa slijedom toga tužiteljica ima obavezu vraćanja istog.

Također tužiteljica ničim ne dokazuje da je navedena sredstva kredita uložila u poboljšanje uslova života zajednice nje i njene porodice, kao ni u zajedničku bračnu stečevinu, niti bilo kakvim dokazom potvrđuje da su sredstva kredita odnosno da je dug platila obzirom da

dostavljena dokumentacija Plan otplate kredita, nisu dokaz otplate i izmirenja po navedenom kreditu.

Prvotuzenom je poznat jedino kredit potpisan dana 24.12.2019.godine kod Mikrokreditne organizacije"....." Sarajevo, gdje je on i bio sudužnik po kreditu, te od navedenog tužiteljica je za poboljšanje zajednice života izdvojila ukupan iznos od 1.200,00 KM, dok za ostale kredite prvo tuženi nije upoznat niti mu je poznato gdje je tužiteljica ista odobrena sredstva kredita potrošila.

Pored toga pravni stav koji je zauzet i usvojen na sjednici Građanskog odjeljenja Vrhovnog suda u Federaciji Bosne i Hercegovine održanoj dana 12.06.2019.godine, glasi:„Neotplaćeni iznos kredita nakon prestanka bračne zajednice je teret bračne stečevine koji snose oba bračna partnera na jednake dijelove. Isplatom cjelokupnog preostalog duga od strane jednog bračnog partnera, on je ujedno ispunio i obavezu drugog bračnog partnera u podmirenju iste kao duga bračne stečevine, pa isplatilac ima pravo tražiti povrat iznosa, kao dospelje obaveze drugog bračnog partnera”. (Broj predmeta: 43 0 P 127257 18 Rev).

Stoga tuženi ističe i prigovor preuranjenosti potraživanja odnosno nedospjelosti navedenog duga tužiteljice po osnovu kredita.

Tuženi ističe da je za vrijeme bračne zajednice dobio kredit u Mikrokreditnoj fondacija „....." Tuzla, zatim „.....” Mikrokreditna fondacija, Mikrokreditna fondacija „.....” koje je sam otplatio i koje još otplaćuje nakon faktičkog prekida bračne zajednice, te navedena novčana sredstva utrošio za povećanje zajedničke imovine, ali obzirom da isti kredit nije u cijelosti isplaćen zbog toga što isti nije dospio, to će prvo tuženi nakon isplate cjelokupnog duga, tražiti od tužiteljice povrat 1/2 iznosa kredita.

Tuženi navode da je tužiteljica uživala i koristi prizemlje porodičnog objekta izgrađene na k.č.broj .... zv „.....” upisane u PL broj ..... od 2021 .godine, čime je tužiteljica stekla korist upotrebom tuđe stvari, te tuženi upravo po pravilima sticaja bez osnova imaju pravo tražiti od tužiteljice isplatu naknade po pravilima sticanja bez osnova.

Tuženi najavljuju da će najkasnije do pripremnog ročišta istaći proivtužbeni zahtjev za isplatu te naknade u vezi navedenog ili pokrenuti parnični postupak protiv tužiteljice za isplati zakupa korištenog prostora.

Zbog svega navedenog tuženi predlažu da sud tužiteljicu odbije sa tužbom i tužbenim zahtjevom i obaveže da snosi troškove parničnog postupka.

U postupku koji je prethodio donošenju presude sud je održao pripremono ročište dana 14.12.2023 .godine, uviđaj je obavljen 17.07.2024 godine i glavna raspravu održana na ročištima od 24.09.2024 godine i 22.11.2024.godine.

Tijekom rasprave su provedeni dokazi saslušanjem tužiteljice i svih tuženih u svojstvu parničnih stranaka, provedena su vještačenja po vještaku građevinske struke Hrnjadović Jasminu iz Doboja, vještačenje po geometru Durmišević Feridu iz Gradačca i vještačenje po vještaku ekonomske struke Korajlić Sadini iz Tešnja, saslušani su svjedoci: A.H, H.M., D.S., S.Z., B.M., O.S., O.M., A.A. i M.S. i provedeni dokazi razgledanjem i čitanjem isprava: izvoda iz MK vjenčanih broj 08-13-4-917/15 od 22.04.2015.godine,presude broj 39 0 P 068137 22 P od 30.08.2022.godine, fotografija sačinjene u vrijeme gradjenja i to 7 skeniranih fotografija koje se nalaze na tri lista, Pl broj .... za KO ....., uvjerenja o podacima registrovanim u matičnoj evidenciji PIO/MIO od 14.04.2023.godine, ugovor o kreditu broj BADBJE-209102-

02 od 09.09.2014.godine zaključen sa .....Mikro kreditna fondacija Tuzla, obavijesti MKF ..... Tuzla o stanju kreditnog zaduženja na dan 10.11.2014.godine, obavijesti –ponude MKF .....Tuzla od 26.11.2013.godine, ugovor o namjenskom kreditu za poboljšanje uslova stanovanja broj: MAP-ST ..... od 24.12.2019.godine , odobren u svrhu kupovin i ugradnja stolarije, zaključen sa MKF ..... Sarajevo, plana otplate kredita broj MAP-ST ..... od 24.12.2019.godine, ugovora o namjenskom kreditu za poboljšanje uslova stanovanja broj:MAP-ST ..... od 21.09.2021.godine za nabavku PVC stolarije i zatvaranje terase zaključen sa MKF ..... Sarajevo, plana otplate kredita broj MAP-ST ....., ugovora o kreditu broj BADBJE- ..... od 27.11.2013.g.zaključen sa MKF ..... Tuzla ,plana otplate kredita ..... od 27.11.2013.godine, ugovora o kreditu broj BADBJE-..... od 09.09.2014.g.zaključen sa MKF ..... Tuzla, plana otplate kredita BADBJE-..... od 09.09.2014.godine, ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u EUR broj .....-CLB-..... od 08.02.2018.godine zaključen sa UniCredit bank dd, plana otplate kredita br. ...._CLB_..... od 08.02.2018.godine, akta UniCredit bank dd broj ..... od 02.06.2023.godine, uvjerenja OŠ Husu Hodžić Tešanj i Mješovite srednje škole Tešanj ponude od 13.05.2023.godine sa dokazom o dostavi, obračuna radova i materijala ugrađenih u porodični objekat tuženih 1 i 2 u novi porodični objekat koji obračun je sačinio glavni majstor A.H, akta UniCredit bank dd od 07.01.2021.godine upućen K. radnji T. vl. C.U. iz Tešnja ,saglasnost o zapljeni plate Tabaković Erne, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.01. do 31.01.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.02. do 28.02.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.03. do 31.03.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.04. do 30.04.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.05. do 31.05.2023.godine izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.06. do 30.06.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.07. do 31.07.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.08. do 31.08.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.09. do 30.09.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.10. do 31.10.2023.godine, izvoda po tekućem računu tužiteljice izdat u UniCredit Bank za period od 01.11. do 30.11.2023.godine, pregleda dospijeća i plaćanja obaveza po Ugovoru o kreditu MAC-ST 81519 na dan 13.12.2023.godine, popisa radova i materijala sačinjen od izvođača radova A.H. -6 listova, ugovora o iznajmljivanju br. .... od 11.11.2017.g.zaključen između E.S. doo i prvotuženog, računa otpremnice E.S. doo od 11.11.2017.godine, otpremnice od 07.08.2019.g. koja glasi na iznos od 733,30 KM, otpremnice od 07.08.2019.g. koja glasi na iznos od 5.014,61 KM, otpremnice koja glasi na iznos od 2.400,00 KM, otpremnice od 14.08.2019.g. koja glasi na iznos od 5.400,00 KM, otpremnice od 19.08.2019.g. koja glasi na iznos od 310,00 KM, otpremnice od 13.05.2019.g. bez iznosa, otpremnice od 07.08.2019.g. koja glasi na iznos od 52,00 KM računa –otpremnice br.02254 od 21.10.2017.g., S. doo Jablanica, **računa** ..... **d.o.o:** br. .... od 26.10.2017.godine, br. .... od 26.10.2017.godine, br. .... od 06.11.2017.godine, br. .... od 22.11.2017.godine, br. .... od 07.11.2017.godine, br. .... od 02.11.2017.godine, br. .... od 31.10.2017.godine, br. .... od 24.10.2017.godine br. .... od 31.10.2017.godine, fiskalnog računa 09.06.2019.godine, duplikata fiskalnog računa od 14.08.2019.godine, fiskalnog računa- 5 komada na jednom listu, računa otpremnice br.16295 od 08.08.2019.godine i računa otpremnice br.16260 od 08.08.2019.godine (**dokazi tužiteljice**), rješenja o isplati finansijskih sredstava broj: 02-11-5-2429/22 od 18.04.2023.godine, zapisnika MUP, PU IV-PS Tešanj, broj: 08-02-11/1-03-1-8-5680/23 od 13.06.2023.godine, fotografija-27 kom. i potvrde o trenutnom zaduženju Mikro kreditna fondacija ..... Tuzla, broj: Ugovora .....sa pregledom dospijeća kredita (**dokazi tuženih**).

Tužiteljica A.E. u svom iskazu navela da je u braku sa prvotuzenim živjela u braku oko 20 godina, da su u prvo vrijeme živjeli u kući njegovih roditelja, a da su u dogovoru sa njegovim roditeljima kao vlasnicima zemljišta dogovorili da prošire i urede porodičnu kuću svojim sredstvima tj. kao supružnici, da su ti radovi podrazumijevali kopanje temelja, dogradnju prostorija, izgradnju stepeništa, pokrivanje dogradnje kao i uređenje unutrašnjosti objekta, da su to započeli 2013.godine, da su se kreditno zadužili i ovisno o raspoloživim sredstvima vršili ulaganja do potpunog uređenja dograđenog dijela što podrazumijeva postavljanje stolarije, uređenje kupatila, postavljanja pločica, podova i slično.

U vezi ekonomskih prilika supružnika i financiranju dogradnje tužiteljica izjavila da je ona bila zaposlenica „...“ po ugovoru o radu, a da suprug nije bio zaposlen međutim je ostvarivao zarade bez ugovora, da se suprug kreditno zadužio u Mikrokreditnoj organizaciji Partner na iznos od 5.000,00 KM za koji kredit je tužiteljica bila žirant i da su zajednički otplaćivali taj kredit, a uzimali su i druge kredite na manje iznose u kojim je kao korisnik kredita bila tužiteljica, radilo se o kreditima u iznosu od na primjer od 1.000,00 ili 2.000,00 KM ovisno o potrebama, a svi krediti su služili za uređenje prostora za stanovanje.

Tužiteljica izjavila da su u taj dograđeni prostor uselili 2014.godine, da su ranije nabavili određeni namještaj koji su premjestili u dograđeni dio, da se svekar i svekrva nisu na bilo koji način protivili dogradnji i uređenju i namještanju prostorije, da su se ona i njezin suprug sa jedne strane i njegovi roditelji sa druge strane dogovorili da supružnici za sebe izgrade porodičnu kuću koja je ostala nezavršena i razgledana je prilikom uviđaja, da su se ona i suprug na to odlučili kada je tužiteljica dobila ugovor na neodređeno vrijeme i kreditno se zadužila na iznos od 15.000,00 KM, da su materijal nabavljali kod trgovca građevinskim materijalom „...“, da je radove izvodio otac tužiteljice koji se razumio u građevinske radove, da je planirao raspored prostorija, veličinu objekta i sve druge detalje koji se tiču projektiranja, da su osim oca na izgradnji radili kao vid pomoći rođaci i komšije a neki od majstora su i plaćani.

Tužiteljica izjavila da su radovi napredovali prema raspoloživim sredstvima, da su otpočeli 2017.godine i trajali do 2020.godine kada je objekt doveden u stanje koje je zatečeno prilikom uviđaja, da se kreditno zaduživala i tužiteljica i njezin bivši suprug, da su uzimali kredite u iznosima od po 10.000,00 KM, da su radovi izvođeni po etapama i da su kao zadnji radovi bili ugradnja stolarije i razvođenje instalacija u kući.

Tužiteljica napominje da je na tom mjestu ranije bio neki stari objekt koji je međutim u potpunosti bio uklonjen prilikom gradnje sadašnjeg objekta, da su sva ulaganja i radovi vršeni za vrijeme trajanja bračne zajednice tužiteljice i da nakon toga nije bilo nikakvih drugih ulaganja niti radova.

Tužiteljica izjavila da je za požar u dograđenom dijelu porodične kuće saznala naknadno na način da je njezin bivši suprug fotografije iza tog požara poslao slikom putem mobitela zajedničkoj kćerki koja je to pokazala tužiteljici i da tužiteljica u to vrijeme nije živjela u tom mjestu.

Tužiteljica izjavila da još uvijek otplaćuje kredit koji je ugovoren na iznos od 15.000,00 KM, da je otplatila kredit u iznosu od 10.000,00 KM i da su u međuvremenu otplaćeni i manji krediti, a da nije otplaćivala kredit u kojem je bila žirant suprugu i da su sva kreditna sredstva kojim su se zaduživali kao supružnici uložena u dogradnju stare kuće i u izgradnju nove i da njezin otac nije potraživao nikakvu naknadu za radove na izgradnji nove kuće tj. da je sve radio besplatno.

Tužiteljica izjavila da je kuća koju su prethodno zajednički koristili tužiteljica i njezin bivši suprug i bivši svekar i svekrva bila podobna za stanovanje, da su prethodno tj. prije dogradnje svi živjeli zajedno na spratu te kuće, zatim su dogradili prizemlje, uredili za stanovanje kreditnim zaduženjem kao supružnika u iznosima kredita kako je navela od 5.000,00 KM i kreditima u iznosima od 2.000,00 ili 1.000,00 KM kojih je bilo više, da je radove pomagao i drugotuženi, da je jedan od kredita uzet i 2021.godine u iznosu od 2.200,00 KM koji je uložena za nabavku drva i razvođenje instalacija za vodu što je poznato i prvotuženom.

Tužiteljica pojašnjava da su u prvo vrijeme ona i njezin suprug šest mjeseci živjeli sa roditeljima bivšeg supruga, poslije toga su se odijelili i živjeli sami u toj staroj kući, pošto je u toj kući bilo hladno bila je starije gradnje, imali su malo djeteta, prešli su u prizemlje kuće od roditelja bivšeg supruga, da se ne može tačno sjetiti datuma svog kreditnog zaduženja u iznosu od 10.000,00 KM za gradnju nove kuće, međutim je taj kredit otplaćivala za vrijeme trajanja braka i nakon toga i kredit je u međuvremenu otplatila.

Tuženik T.M. izjavio da je brak sa tužiteljicom zaključio 31.08.2001.godine, da su u braku stekli troje djece, da su s početka braka živjeli u zajednici sa njegovim roditeljima, da su im roditelji na korištenje dali kuću koju je njegova majka naslijedila iza svojih roditelja, međutim nakon rođenja djeteta morali su razmišljati o tome da prošire stambeni prostor tj. dograde prizemlje postojeće kuće o čemu su se zajednički dogovorili on i supruga sa jedne strane i njegovi roditelji sa druge strane, da su u rješavanju stambenog pitanja pomagali roditelji oba supružnika, da je dogradnja vršena 2013.godine i da su iste godine i otpočeli korištenje i dograđenog dijela, da svi radovi na unutrašnjem uređenju nisu bili odmah okončani, međutim su ih obezbjeđivali ovisno o mogućnostima i zaduženjima, da je tužiteljica bila zaposlena ali da je primanja ostvarivao i tuženi tj. da je bio zaposlen kod E.K. koji ga je plaćao i nekada davao i unaprijed plaću koja primanja je tuženi koristio za ulaganja u dogradnju, da se osim toga kreditno zadužio kod Mikrokreditne organizacije Partner na iznos od 5.000,00 KM, da su sa rođenjem druge djece, uzimajući u obzir da je tuženi najstarije djeteta svojih roditelja, da njegov brat nije bio zainteresiran da tu živi što je sve opredijelilo postizanje zajedničkog dogovora tuženog i njegove bivše supruge kao i roditelja tuženog da pristupe izgradnji nove kuće kako bi na taj način obezbijedili vlastito stanovanje za sebe i djecu i da bi se u starosti tuženi mogao brinuti i o svojim roditeljima uključujući i mogućnost da njegovi roditelji za stanovanje mogu koristiti i novu kuću nakon čega su pristupili građenju, ponavlja da su kao supružnici imali podršku svojih roditelja kako tužiteljica tako i tuženi.

Tuženi izjavio da je na mjestu nezavršene nove kuće ranije bila stara kuća zv. .... koja je uklonjena prije novih radova, a tuženi se ne može tačno odrediti do kada je ta kuća postojala, a nova kuća je izgrađena na zemljištu koje je naslijedila majka tuženog iza njenih roditelja, da su izgradnju ove kuće osim roditelja supružnika radove pomagali na razne načine između ostalog i novčano sestra tuženog i zet H.S..

Tuženi izjavio da je u finansiranje radova i materijala na dogradnji stare kuće utrošeno oko 7.000,00 KM - od kredita u iznosu od 5.000,00 KM kojim se zadužio tuženi i kredita od 2.000,00 KM kojim se zadužila tužiteljica a i od prihoda – zarade koju je ostvarivao tuženi.

Na upit punomoćnice vezano za kredit da li je prvotuženom poznat kredit u iznosu od 2.200,00 KM koji kredit je podignut 21.09.2021.godine, zatim iznos kredita od 18.000,00 KM iz 2018.godine kao i iznos od 10.000,00 KM koji je tužiteljica je naznačila u tužbi da se tuženi izjasni šta mu je poznato o ovim kreditima i za što su uložena ta sredstva tuženi izjavio

„kredit od 2.200,00 KM utrošen je 600,00 KM za nabavku ogreva i 600,00 KM za razvođenje vode, a ostatkom je tužiteljica plaćala stan kada je napustila bračnu zajednicu. U vezi iznosa od 18.000,00 KM to je kredit kojim se zadužila tužiteljica mislim da je ulagano u izgradnju nove kuće ali ne znam da li je cijeli iznos a u vezi iznosa od 10.000,00 KM potvrđuje da je tužiteljica ova sredstva uložila u gradnju kuće“.

Tuženi izjavio da su sve kredite koje su podizali za vrijeme trajanja braka da su zajednički i vraćali, a u vezi požara tuženi izjavio da je do požara u staroj kući došlo 2022.godine, da je otvorio ulazna vrata kako bi ušao, međutim je ga je odjednom zapahnuo dim i vatra i shvatio je da je izbio požar, tuženom nije poznato na koji način je požar izazvan ili ko ga je podmetnuo, da su kao članovi porodice pristupili gašenju i uspjeli požar ugaziti, obaviještena je policija i obavljen je policijski uviđaj, da u vrijeme požara nije postojao brak između njega i tužiteljice, da su štetu od požara sanirali tuženi i njegovi roditelji, da su dobili pomoć od općine Tešanj u iznosu od 2.000,00 KM, da su on i njegovi roditelji čistili prostor i posljedice požara, da je saniranje štete trajalo 13 dana a tužiteljica nije učestvovala u saniranju posljedica požara.

Tuženi ponovio da je postignut zajednički dogovor njega i supruge i roditelja tuženog, da za potrebe porodice tužitelja i tuženog se izgradi porodična kuća, a da u budućnosti za slučaj prijekne potrebe ili staranja o roditeljima u starosti da bi i oni mogli koristiti tu kuću, dogovor je uključivao da se kuća izgradi a nije spominjano niti rečeno da bi cijela parcela pripala njemu i njegovoj bivšoj supruzi, da u izvođenju radova gradnje nove kuće nije angažirana građevinska firma već je podlogu za izgradnju temelja uredio dajdžić tuženog O.S. sin A., da je kao majstor angažiran otac tužiteljice, da su se on i njegov bivši punac dogovarali o tome kako bi kuća trebala izgledati, nije sačinjen projekat ali je tuženi na internetu pronašao kuću koja mu se svidjela i da su u izgradnji slijedili taj izgled, da je radove izvodio i tuženi, da je i bivšem puncu bilo poznato da se kuća pravi za tuženog i tužiteljicu i njihovu djecu, da su izvođenje radova pomagali njegova sestra i zet, to pomaganje se sastojalo u kupovini cementa i šljunka za izgradnju ploče i da je to predstavljalo pomoć za tuženog i tužiteljicu.

U vezi kredita tuženi izjavio da je i on učestvovao u vraćanju kredita koje je podigla tužiteljica i nakon prestanka braka, da je otplatio 4 rate kredita, ne sjeća se o kojim se iznosima radi i da je plaćao kiriju za stan koji je tužiteljica iznajmila nakon prestanka braka koja je iznosila kirija 400,00 KM i otplatio je 4 kirije, a tuženi je posebno plaćao i alimentaciju za djecu isplatom na ruke uz priznanicu jer tužiteljica nije htjela da otvori račun u banci na koji bi mogao vršiti uplate, a to je na taj način vršio na sugestiju svoje punomoćnice.

Tuženi ponovio da tužiteljica nije sudjelovala u troškovima saniranja posljedica požara ali navodi i da to od nje nije traženo.

Tuženi T.I. izjavio da su njegov sin M. i bivša snaha E. po zaključenju braka živjeli u porodičnoj kući tuženog i njegove supruge na spratu kuće, da su uskoro zaključili da tu nemaju dovoljno prostora te su se preselili u staru kuću (...) i tu uskoro primjetili da kuća ne zadovoljava uslove grijanja tj da je u njoj hladno živjeti i da nisu imali drva za ogrjev, tuženom je to svakako bilo poznato jer je i on tu živio desetak godina te su se iz te stare kuće ponovo vratili u sobu porodične kuće i tada su M. i E. planirali da prošire prizemlje kuće sa čim se tuženi nije slagao iz razloga što je bio mišljenja da je bolje rješenje da odmah sebi prave novu kuću i da će od troškova dogradnje vjerojatno moći izgraditi temelje za novu kuću međutim su oni tako odlučili da bi kasnije uvidjeli da je njegov prijedlog bio opravdan, napominje da su svi u toj široj porodici učestvovali i zajednički proširili odnosno dogradili kuću da se M. kreditno zadužio u iznosu od 5.000,00 KM a

da se tužiteljica da zadužila za iznos od 2.000,00 KM i da su nakon opremanja te dogradnje tu unijeli namještaj koji su ranije posjedovali i da je ta dogradnja započeta i dovršena 2013. godine.

U vezi postojanja sporazuma ili davanja pristanka na građenje nove kuće na zemljištu drugo i treće tužene tuženi izjavio da o tome nakon dogradnje nije ni razgovarao sa sinom i snahom već da je samo primijetio da je M. pozvao majstore i da premjeravaju i pripremaju gradilište za tu novu kuću i da je nakon toga M. došao da to pojasni tuženom kao ocu, tuženi pojašnjava da se kao suvlasnik nije suglasio sa izgradnjom kuće, naprijed objasnio da je to bio raniji prijedlog međutim mu je kao roditelju ipak bilo drago da sin i snaha grade kuću za sebe i da je u tom smislu promijenio i stav i pomagao izgradnju kao i otac tužiteljice tj da su radili „rame uz rame“ i da je pomagao po svojim mogućnostima, ističe i da bez obzira na sve da i dalje poštuje tužiteljicu i da su se njegov sin i tužiteljica u braku izuzetno slagali.

Na upit da li je postojao dogovor da se nova kuća gradi osim za stanovanje supružnika E. i M. i za stanovanje drugo i treće tužene za slučaj njihove starosti i bolesti tuženi izjavio da je to M. spominjao a da je odgovor tuženog bio da bi u tom slučaju trebali zaključiti ugovor po kojem bi tuženi zemljište prepisao sinu i snahi zauzvrat staranja u slučaju bolesti i starosti odnosno stanovanja u toj novoj kući a da je tuženi ranije razmišljao i odlučio da bi kuću u kojoj su živjeli on i supruga ostavio mlađem sinu.

Na upit kakav stav tuženi sada ima u vezi statusa novosagrađene kuće na zemljištu drugo i treće tužene tuženi izjavio da očekuje da se njegov sin i snaha dogovore o sudbini te novosagrađene kuće ili bi tuženi tražio da se ta kuća ukloni kako bi mogao raspolagati svojom imovinom u cilju obezbjeđenja starosti svoje i supruge.

Tuženi izjavio da je i finansijski pomagao izgradnju nove kuće a da finansijski nije učestvovao u plaćanju radova na dogradnji, a smatra da je to svakako poznato i tužiteljici i navodi primjer kada su nedostajala sredstva za nabavku materijala da je dao novac u iznosu od 300,00 KM, da je i otac tužene tada izjavio da nema sredstava da se nabave oplate i pulcevi od E.S., da je bilo i drugih slučajeva međutim sa manjim iznosima koji su se ticali a ponavlja da je radio kao i ostali prilikom dogradnje kuće, potvrđuje da je svjedok tačno opisao kako je srušena stara kuća šeperuša i da je u tome učestvovao između ostalih i tuženi i da je drveni materijal korišten za ogrjev a ostali materijal kao što je crijep da je odvezen. a da je stara kuća srušena 2003. godine što se tuženi sjeća po tome jer je u toj kući živjela njegova punica do svoje smrti 1999. godine.

Tuženi izjavio da on i M. nisu zaključili ugovor po kojem bi se M. obavezao na izdržavanje roditelja za šta bi za uzvrat dobio zemljište za izgradnju kuće i da su o tome razgovarali samo njih dvojica tj nije bilo prisutnih drugih osoba.

Tuženi izjavio da je nova kuća pokrivena 2018. godine, da je očekivao da će se sin i snaha pomiriti i da zbog toga nisu razgovarali o sudbini te nove kuće a to sve do podnošenja ove tužbe.

Tužena T.F. izjavila da je saslušala sve iskaze počev od iskaza tužiteljice, svog supruga i svjedoka, da se u cijelosti pridružuje suprugovom iskazu kao svom iskazu, smatra da je u svemu tome „izvukla najdeblji kraj“, da se kao domaćica između ostalog brinula i o djeci svog sina i snahe, da je to trajalo od 2007 pa do razvoda braka, razumije i prihvaća da su to i njena unučad međutim ukazuje da je imala i mnoštvo drugih obaveza uključujući i obaveze pripremanja hrane i prilikom izvođenja radova na dogradnji kuće kao i prilikom izgradnje nove kuće jer je tužiteljica radila i rano odlazila na posao s time da je i tužiteljica ponekad navečer pripremala hranu za majstore, a osporava da je tužiteljica morala izostati s posla ili napustiti posao zbog toga što se nema ko brinuti o djeci jer je to činila tužena.

Svjedok A.H izjavio da je otac tužiteljice koja se udala za M. 2001. godine i da su živjeli u K. kod roditelja supruga, da su živjeli u skućenim uslovima zbog čega su odlučili da se ta kuća proširi i radovi na proširenju su započeli 2013. godine, da su to dogovorili kao supružnici sa M. roditeljima, da se svjedok bavio građevinskim radovima i imao prijavljenu djelatnost za koju je obaveze plaćao paušalno, da je za izvođenje električarskim, vodoinstalaterskih i limarskih radova angažirao izvođače koji se time bave, a da je svjedok izvodio radove malterisanja, postavljanja laminata, da je keramičarske radove obavljao drugi majstor i da su supružnici u tom dograđenom i uređenom dijelu za stanovanje živjeli sve do razvoda braka.

U vezi gradnje posebne porodične kuće E. I M. svjedok izjavio da su se supružnici na isti način kao i za dogradnju dogovorili sa M. roditeljima što je od M. i saznao i da je izabrana lokacija na kojoj će se graditi kuća, da je tu nekada bila stara kuća, da su radovi započeti 2017. godine, da je zbog toga svjedok napustio radove koje je izvodio u Hrvatskoj, da je po izboru gradilišta iskopan i poravnat teren bagerom, da su iskopani temelji i postavljena prva ploča, a da su ostali građevinski radovi okončani naredne 2018 godine na jesen, da je na kući postavljena stolarija i razvedene instalacije, da svjedok svoje radove i plaćanja koje je obavio smatra poklonom za oba supružnika kako na dogradnji tako i na izgradnji nove kuće, da su te radove pomagali i sada tuženi I. i F. ovisno o potrebama i mogućnostima u smislu pomaganja, svjedok procjenjuje da je u tom smislu vrijednost radova i izdataka koje je svjedok imao vezano za novu kuću iznose oko 2000 EUR-a, da nije bilo nikakvih nesporazuma ili osporavanja izvođenja radova od bilo koga da je postojala saradnja supružnika i njihovih roditelja, da je vodio sve evidencije o nabavci i ugradnji materijala i da mu je zbog toga poznato da drugo i treće tuženi nisu finansijski učestvovali u snošenju troškova izgradnje a što mu je poznato jer je o svemu vodio evidenciju.

Svjedok S.Z. izjavio da poznaje sve stranke u sporu, da su mu poznate okolnosti njihovog stanovanja, da je radio za A.Ha i da je po tom osnovu angažiran prilikom dogradnje kuće u kojoj su živjeli I. i F. kao i njihov sin i bivša snaha, da je na dogradnji te kuće radio dva dana vršio zemljane radove – iskop temelja i odlivanje ploče da je to radio dva dana i da je za to plaćen od A.Ha a da je radio i na izgradnji nove kuće, zaključio je da kuću grade supružnici E. i M. da bi u njoj živjeli jer su bili u braku, da ga je na izvođenju krovopokrivačkih radova opet angažirao A.H da je te poslove radio dva dana, da je potom po M. pozivu radio 4 dana i da za to nije tražio naknadu jer su se tako dogovorili.

Svjedok D.S. izjavio da poznaje parnične stranke, da tužiteljicu poznaje od njenog rođenja i po tome što je njezin otac A.H svjedoku sagradio kuću, poznato mu je da su u braku živjeli M. i E. u K. zajedno sa M. roditeljima, navodi da ga je otac tužiteljice pozvao da prošiti elektroinstalacije na dograđenom dijelu kuće, da su zajedno otišli da bi izabrali materijal koji je platio H., ne sjeća se koliko dana je radio, rad mu je takođe platio A.H.

Svjedok O.M. izjavio da mu je poznato da je kuća roditelja T. M. proširivana, da su M. i E. bili u braku oko 15-tak godina, da su imali djecu i da su živjeli u toj roditeljskoj kući koja je dograđena i nakon tog su živjeli u dograđenom dijelu, svjedoku nije poznato ko je financirao radove i materijal na dograđivanju te kuće kao ni ko je financirao troškove rada i materijala na izgradnji nove kuće, poznato mu je da su na dogradnji radili M. i otac tužiteljice, poznato mu je da je zemljište na kojem je izgrađena nova kuća djed svjedoka J. zemljište poklonio tetki svjedoka tj tuženoj F. i da je to zemljište u suvlasništvu I. i F., poznato mu je i da je građevinske radove u oba slučaja vodio A.H, da je svjedok jedne prilike pomagao u pripremi izlivanja „mrtve ploče“ za novu kuću kao vid pomoći, i da je to bilo pola dana, radilo se o pomoći rođaku i besplatnom radu i da mu je poznato ko je izvodio radove jer je dolazio tetki tj. tuženoj.

Svjedokinja M.S. izjavila da su joj poznate okolnosti života i braka E. i M. jer je i sama bila udata u K. za sina od F. brata, da se družila sa E. i M. i da su joj zbog toga bili poznati njihovi planovi, da su dograđivali roditeljsku kuću od M. , da su u tom dograđenom prizemnom dijelu živjeli E. i M. sa svojom djecom, da joj je poznato da je E. bila zaposlena, ostvarivala primanja i da se kreditno zaduživala, da je povremeno bio zaposlen i M. i takođe ostvarivao primanja i da su oni financirali izvođenje tih radova kao i radova na izgradnji nove porodične kuće za koje su im zemljište dali M. roditelji s tim što zemljište nije prepisano, da joj je poznato da je na dogradnji i izgradnji nove kuće radio E. otac kao i drugi ljudi iz K. i da je u K. živjela do kraja 2018 ili 2019 godine i da je nova kuća E. i M. bila pokrivena u vrijeme dok je svjedokinja živjela u K.

Svjedokinja izjavila da joj nije poznato da li su radove na dogradnji i izgradnji nove kuće plaćanjem ili na koji drugi način pomagali M. roditelji, da joj to nije poznato a da je od E. i M. čula da su im zemljište za gradnju kuće dali M. roditelji tj I. i F.

Svjedok A.A. izjavio da poznaje prilike u kojim su živjele stranke, da su M. i E. živjeli u braku u kući M. roditelja, da su jedno vrijeme živjeli zajedno a kasnije je prošireno prizemlje kuće kako bi u njoj živjeli M i E. sa svojom djecom, da je dogradnju financirao M. otac i M. , da je sagrađena nova kuća na zemljištu I. i F., da su izgradnji financirali I. i M., pretpostavlja da je u tome učestvovala i tužiteljica E., da je na gradilištu viđao i oca tužiteljice kao izvođača radova, da je i svjedok radio na izgradnji nove kuće kao irget i kao vid pomoći M. tj da mu za taj rad nije plaćeno jer su se tako dogovorili i da ne zna tačno koliko dana- uglavnom je bio na raspolaganju da dođe po pozivu i obavlja pomoćne radove na tom gradilištu a da nije radio na dogradnji.

Svjedok B. M. izjavio da je nakon požara u kući T. I. i Fajze od I. angažovan da provjeri i zamjeni elektroinstalacije, da je to i učinio, zaključio da kablove nije neophodno mijenjati već da su nabavljani i zamijenjeni prekidači, utičnice i osigurači, da je kupio materijal i obavio te radove, da je rad i materijal ukupno koštao 500 KM koje mu je na dvije rate platio I.

Svjedok O.S. izjavi da je za M. kao tečića izvodio zemljane radove uz pomoć bagera na manjem ravnanju terena i kopanju temelja, radilo se o besplatnom pomaganju tečiću, a nije mu poznato o tome ko je izvodio ili financirao radove na dogradnji stare porodične kuće. Svjedok izjavi da su E. i M. za sebe gradili porodičnu kuću, da je na tom mjestu bila stara zemljana kuća koju su srušili I. i M. i nakon toga su otpočeli radovi koje je i opisao, a ne zna ko je finansirao radove, da je temelje za izgradnju nove kuće razmjeravao M. punac kojeg zna po nadimku „....“

Svjedokinja H.M. izjavila da su joj poznate okolnosti života njenih roditelja kao i brata i bivše snahe, da je M. sa bivšom suprugom živio u prizemlju roditeljske kuće, da su tada imali jedno dijete i po rođenju drugog djeteta je bilo neophodno da imaju na raspolaganju više stambenog prostora te su se odlučili da dogrde prizemlje , poznato joj je da je M. bio zaposlen da je ostvarivao zaradu da ne zna dali se tužiteljica kreditno zaduživala za financiranje ovih radova, da su svjedokinja i njezin suprug takođe pomagali dogradnju na način da je suprug svjedokinje postavio keramičke pločice u kuhinji i hodniku, da su pomagali i roditelji svjedokinje, poznato joj je i da su njen brat i njegova tadanja suprug odlučili graditi novu porodičnu kuću, da su im u tome pomagali i otac svjedokinje kao i suprug svjedokinje nakon što ih je M. zamolio za financijsku pomoć te su dali novčani prilog u iznosu od 600,00 KM, da je na isti način financijski pomagao i otac svjedokinje kada je to bilo potrebno za iznajmljivanje pulceva i drugih troškova za izgradnju ploče, da joj je poznato da je u radovima vezanim za dogradnju stare i izgradnju nove kuće radio i otac tužiteljice, a svjedokinji nije poznato da li je i financijski učestvovao.

Vještak geodetske struke Durmišević Ferid se u pisanom nalazu i mišljenju pozvao na povjereni zadatak i da je kao vještak identificirao nekretnine: **k.č.1369** zvana „...“ kuća i zgrada površine 102 m², dvorište površine 452 m² i **k.č.1376** zvana „...“ kuća i zgrada 84 m² dvorište površine 318 m² oranica njiva 5 klase površine 533 m² obadvije upisane u k.o. .... kao posjed i vlasništvo T. I. i T.F. sa 1/2 dijela.

Vještak je utvrdio da je na parceli 1369 izgrađen objekat koji je u prednjem dijelu nadograđen u prizemlju i koji je ranije bio zahvaćen požarom ali je u međuvremenu saniran i da je taj objekat uplanjen u katastru zemljišta zajedno sa dograđenim dijelom, a u vezi građenja na k č 1376 vještak utvrdio da su na toj parceli ranije bila izgrađena dva objekta koji su porušeni a izgrađeni novi objekat koji nije uplanjen u katastru zemljišta te je isti i snimio i prikazao na skici lica mjesta sa izmjerenim dimenzijama.

U vezi određivanja zemljišta za redovnu upotrebu novoizgrađenog objekta na k č 1376 vještak naveo da se usuglasio sa vještakom građevinske struke o površini zemljišta za redovnu upotrebu i skicom prikazao površine i koordinate detaljnih tačaka potrebnih za eventualnu cijepanje parcele u katastru.

Vještak je u nalazu pojasnio da je površina zemljišta ispod novosagrađenog objekta 106 m² a površina zemljišta za redovnu upotrebu novosagrađenog objekta ukupne površine 86 m², da zajednički prilaz ima površinu od 14 m², a da je površina ostatka parcele 1376 -729 m².

U vezi označavanja pojedinih površina dijelova parcela vještak je iste prikazao skicom zemljišta a određivanje brojeva će se kod eventualnog provođenja presude raditi u katastru zemljišta poštujući pravila održavanja premjera i katastra odnosno dodjeljivanjem pripadajućih podbrojeva.

Prilikom raspravljanja nalaza vještak na upit o značenju elemenata prikazanih na skici zemljišta za redovnu upotrebu objekta u pogledu linije crne boje koja se nalazi unutar parcele 1376 i presijeca i površinu za redovnu upotrebu-vještak pojasnio da tom linijom katastar zemljišta prikazuje granicu dvorišta i njive kao kulture zemljišta. Stranke nisu prigovarale nalazu i mišljenju vještaka ni datom odgovoru.

Vještak građevinske struke Hrnjadović Jasmin u pisanom nalazu i mišljenju citirao povjereni zadatak, naveo korištene dokaze i metodologiju rada, da je prisustvovao uviđaju i da su predmet njegovog vještačenja bile procjene vrijednosti uloženi sredstava na dogradnju prizemlja postojećeg objekta na k č 1369, procjena štete nakon požara u prizemlju dograđenog objekta, procjena vrijednosti novosagrađenog neuplanjenog objekta na k.č. 1376 i utvrđivanje površine i za redovnu upotrebu novosagrađenog objekta.

Vještak je tabelarno prikazao obračun radova na dogradnji i adaptaciji prizemlja navodeći opis radova, jedinične mjere, količine radova i materijala te njihove cijene i to sve po vrstama radova koje je prikazao i u rekapitulaciji i prema kojoj procijenjena vrijednost uloženi sredstava iznosi 19.595,00 KM.

U vezi procjene štete nakon požara u prizemlju objekta vještak konstatirao da se požar desi 25.09.2022 i da su posljedice požara sanirane, da je uzeo u obzir navode tuženih o tome koji sanacijski radovi su izvedeni (potpuno odbijanje maltera do zidanog zida na cijelom prizemlju objekta, da je izrađen novi sloj maltera sa završnom obradom da su zamijenjene kompletne elektroinstalacije u objektu kao i vanjska stolarija izuzev ulaznih vrata, da je zamijenjen dio

sanitarija u kupatilu i zadržani laminat i keramika) da je na raspolaganju imao i fotografije kao i zapisnik o uviđaju nakon požara u kojem zapisniku je navedeno da je u prizemlju prisutna električna energija, da su zatečene upaljene sijalice u kuhinji, dnevnom boravku i dječjoj sobi, da je elektrorazvodna tabla sa osiguračima zatečena bez oštećenja da su svi automatski osigurači aktivni iz čega se dovodi u pitanje potreba zamjene elektroinstalacije u prizemlju.

Vještak napomenuo da njegov zadatak nije bio da utvrdi da li su pojedine pozicije radova zaista izvedene već se radi o tvrdnjama tuženih zbog čega je nalaz sačinio u dvije varijante procjene sanacionih radova nakon požara i to u varijanti prema tvrdnjama tuženih i prema procjeni vještaka o najvjerojatnije izvedenih radova na osnovu dokaza u spisu.

Vještak je procjenu vrijednosti sanacionih radova prikaza od tabelarno u varijanti I tj. prema tvrdnjama tuženih i prema kojim bi ukupna vrijednost uloženi sredstava rada i materijala iznosila 6.555,00 KM a prema procjeni vještaka u varijanti II koja se oslanja na materijalne dokaze u spisu vrijednost sanacije iznosi 4.315,00 KM.

Vještak procijenio vrijednost novosagrađenog neuplanjenog objekta uključujući nabavku materijala potrebnu mehanizaciju i radnu snagu za izvođenje radova, tabelarno specificirao vrstu radova, jedinice mjere, količin, jedinične cijene radova i materijala počev od pripremnih zemljanih, betonskih, armiračkih. Zidarskih, tesarskih, i krovopokrivačkih radova kao i stolarskih i instalaterskih radova prema kojim ukupna vrijednost uloženi sredstava materijala i radne snage iznosi 45.663,20 KM i da tržišna vrijednost nekretnina iznosi 45,981,53 KM.

Prilikom definiranja površine za redovnu upotrebu zgrade vještak uzeo u obzir standard da je minimalna širina površine za redovnu upotrebu 1 m od vanjske ivice objekta i površinu koja je potrebna za nesmetan pristup predmetnom objektu sa najbliže saobraćajnice koju je površinu prikazao zeleno markiranu površinu, a definirao i zajedničko površinu koja bi se koristila za pristup objektu kao i pristup ostatku parceli koju je prikazao plavu markiranu površinu.

Prilikom raspravljanja nalaza vještak pojasnio da je razmatrao predmjer radova koji je sačinio izvođač A.H međutim da ta lista nije bila u potpunosti razumljiva te se prvenstveno rukovodio utvrđenim stanjem objekta i vlastitim mjerenjima i opažanjima.

U vezi prigovora tuženih vještak se izjasnio da postoji mogućnost da su stvarno uložena sredstva manja od procijenjenih, pojasnio da procijenjena vrijednost svih radova predstavlja prosječnu tržišna vrijednost za pojedine pozicije poslova međutim da nije isključena mogućnost da je investitor tokom gradnje koristi jeftiniju radnu snagu ili čak besplatnu radnu snagu.

Prvobitno određeno vještačenjem po vještaku ekonomske struke Hadžiedhemović Mirsadu koji je sačinio i dostavio nalaz, međutim je u međuvremenu preminuo te je određeno vještačenje po vještaku Korajlić Sadini iz Tešnja čiji nalaz je mjerodavan za utvrđivanje i razjašnjavanje kreditnih zaduženja tužiteljice.

Vještak ekonomske struke Korajlić Sadina u pisanom nalazu i mišljenju citirala povjereni zadatak navela dokumentaciju koja se nalazi u spisu i koju je koristila za izradu nalaza i da je na osnovu ovlaštenja iz rješenja se obratila UniCredit banci Mostar i mikrokreditnoj fondaciji Lider za dostavu potrebnoj dokumentaciji koju je priložila uz nalaze.

Vještak je tabelarno prikazale bitne elemente tri ugovora o kreditu koji je tužiteljica zaključila i prikazala isplaćene anuitete po iznosima i vremenu otplate, utvrdila da su svi krediti otplaćeni.

Vještak u rezimeu nalaza ponovila osnovne podatke o kreditima i ukupne iznose obaveza koji je po tim kreditima otplatila tužiteljica u periodu nakon prestanka braka tužiteljice i prvotuzenika i da ukupna sredstva po navedena tri kredita do dana izrade nalaza iznose 28.019,07 KM, a prilikom raspravljanja nalaza stranke nisu imale pitanja niti prigovora nalaze

Provedene dokaze sud je cijenio prema pravilima određenim čl.8.u vezi sa čl.123.ZPP i kriterijima za raspodjelu tereta tvrdnji i tereta dokaza na stranke postavljenih odredbama čl.7.,čl.77 i čl.102. ZPP imajući u vidu da su predmet spora primarni zahtjevi tužiteljice za utvrđivanje da bračnu stečevinu tužiteljice i prvotuzenika sa po ½ dijela:

- čini kuća i zemljište za redovnu upotrebu na dijelu k.č. 1376 upisane u PL. Broj 432 k.o. .... u suvlasništvu drugotuzenika u trećetužene,
- ulaganje u porodičnu kuću drugotuzenika i trećetužene,
- tri kreditna zaduženja tužiteljice kod UniCredit banke i MKF Lider,

te eventualni zahtjevi za utvrđenje da bračnu stečevinu tužiteljice i prvotuzenika čine ulaganja i izgradnju porodične kuće na k.č.1376 i podredni zahtjev za isplatu ½ protuvrijednosti ulaganja od strane drugotuzenika i trećetužene kao suvlasnika zemljišta.

Bitne činjenične tvrdnje tužiteljice na kojim temelji tužbu (u smislu odredaba čl.59.ZOSP u vezi sa čl.251.st.1.i st.2.,čl.252.st.1.i čl.253 PZ i odredbama čl.7,čl.77 i čl.102 ZPP) mogu se svesti na slijedeće:

- da je živjela u braku od 19.09.2021 do 01.10.2021 godine i da su u braku stekli troje djece
- da su tužiteljica i prvotuzenik kao supružnici zajedničkim sredstvima za vrijeme trajanja braka sagradili porodičnu kuću na zemljištu drugotuzenika i trećetužene kao roditelja prvotuzenika,
- da su tužiteljica i prvotuzenik kao supružnici zajedničkim sredstvima za vrijeme trajanja braka dogradili porodičnu kuću drugotuzenika i trećetužene kao roditelja prvotuzenika,
- da se tužiteljica za vrijeme trajanja braka kreditno zaduživala radi ulaganja o dogradnju i izgradnju nove porodične kuće i da je nastavila otplaćivati kredite i nakon prestanka braka i da stoga bračnu stečevinu tužiteljice i prvotuzenika sa ½ čini stambeni objekat u izgradnji,dograđeni dio kuće roditelja prvotuzenika i kreditna zaduženja preostala nakon prestanka braka.

Tuženi potvrđuju tačnim činjenice trajanja braka, rođenja djece, dogradnje kuće i izgradnje nove kuće, ističu prigovor zastare potraživanja ulaganja u dogradnju kuće 2013 godine, ukazuju da je prizemlje dograđene kuće oštećeno u požaru 2022 godine čije posljedice su sanirali tuženi te tužiteljici osporavaju pravo na vraćanje uložnog u dogradnju primjenom instituta stjecanja bez osnove i bez uračunavanja troškova sanacije,a u vezi izgradnje nove kuće drugotuzenik i trećetužena ukazuju da je kuća sagrađena na njihovom zemljištu i da im kao vlasnicima zemljišta pripada kuća po pravilu superficies solo cedit,osim toga da su i sami sudjelovali u građenju tj.da se radilo o zajednici graditelja što isključuje primjenu odredaba o građenju na tuđem, prigovaraju da je isključeno stjecanje prava vlasništva na neuplanjenom objektu, a u vezi kreditnih zaduženja tuženi prigovaraju da se radilo o jednostranom zaduženju tužiteljice bez znanja supruga, da sredstva tužiteljica nije uložila u rješavanje stambenog pitanja, prigovaraju da su ovi zahtjevi preuranjeni, da se kreditno zaduživao i prvotuzenik i da su supružnici bez naknade koristili stambeni prostor drugotuzenika i trećetužene.

Po ocjeni suda tužiteljica nije dokazala tvrdnje da im je zemljište darovano radi izgradnje kuće niti da je zaključen bilo kakav ugovor o prometu zemljišta radi izgradnje kuće za tužiteljicu i njenog supruga (prvotuzenika) niti su tuženi dokazali da je zaključen ugovor o doživotnom izdržavanju ili pravu korištenja kuće nakon izgradnje niti da se radilo o „stjecanju prava vlasništva u široj porodičnoj zajednici“, ortakluku niti da bi pomaganje gradnje od strane roditelja

prvotuženika imalo stvarnopravni ili obligacioni značaj niti je zaključen ugovor o građenju između vlasnika zemljišta i graditelja (koji se pobrojani pravi poslovi kao uvjet valjanosti moraju zaključiti u pisanoj formi).

Sve saslušane stranke i svjedoci potvrđuju da su vlasnici zemljišta /drugotuženik i trećetužena/ znali za građenje, da se građenju nisu protivili već da su i pomagali izgradnju kao i roditelji tužiteljice i da su se supružnici kreditno zaduživali radi izgradnje porodične kuće/drugotuženik pojasnio da je sinu i snahi to odmah predlagao umjesto dogradnje kuće roditelja/.

Tužiteljica niti tuženi nisu iznijeli određene tvrdnje o usmenom sporazumu graditelja i suvlasnika zemljišta o izgradnji porodične kuće niti bi usmeni „dogovor“ ispunjavao uvjete ugovora o građenju, ugovora o ustupanju prava građenja, ortačkog ugovora ili bilo kojeg drugog imenovanog ili neimenovanog ugovora o prometu nekretnina niti tužiteljica navodi činjenice koje bi ukazivale da se radilo o stjecanju u široj porodičnoj zajednici te je razvidno da se sporni odnosi imaju riješiti primjenom pravila o građenju na tuđem i pravila o bračnoj stečevini s time što tužba ima i elemente paulijanske tužbe zbog propuštanja prvotuženika da kao graditelj zahtijeva zaštitu prava u odnosu na suvlasnike zemljišta u smislu čl.280. st.3., čl.281. st.4. i čl.285 ZOO tj.tužiteljica ima pravni i materijalni interes za utvrđivanje prava suvlasništva i u korist prvotuženika koji je jednako kao i tužiteljica ovlašten tražiti pravne posljedice građenja na tuđem tj.zemljištu prvotuženika i drugotužene jer se radi o originarnom stjecanju prava vlasništva koje djeluje ex lege i bez obzira na volju graditelja i vlasnika zemljišta.

Zemljište i zgrada identificirani su prilikom uviđaja i nalazima vještaka građevinske i geodetske struke kojoj identifikaciji stranke nisu prigovarale uključujući i definiranje zemljišta za redovnu upotrebu koje uključuje i prilaz zgradi prema neosporavanom nalazu i mišljenju vještaka geometra kojim je definirana i površina za redovnu upotrebu zgrade.

Iskazi stranaka i saslušanih svjedoka podudarni su glede činjenice da je zgrada izgrađena i pokrivena od 2017 do 2019 godine, da je za vrijeme trajanja braka tužiteljice i prvotuženika postavljena je stolarija i razvedene instalacije tj.da se radi se građenju za vrijeme trajanja braka tužiteljice i prvotuženika, a stranke ne tvrde niti dokazuju da je bilo ulaganja nakon prestanka braka.

Suvlasnici zemljišta su po ocjeni suda dokazali da su u manjoj mjeri pomagali građenje međutim se radi o besteretnom pomaganju-darovanju u smislu čl.251.st.2.Porodičnog zakona.

Naime drugotuženik i trećetužena kao suvlasnici zemljišta nisu tvrdili pa time niti dokazivali da njihovo pomaganje ima stvarnopravni učinak po kojem bi im za pruženo pomaganje pripao suvlasnički udio na zgradi i zemljištu (neovisno o pravilima o građenju na tuđem),međutim pomaganje graditelja istovremeno ima značaj znanja o građenju kojem se nisu protivili što ih čini nesavjesnim vlasnicima zemljišta kojim „samo zakonski gledano“ mogu u roku od tri godine od dana saznanja za građenje od graditelja zahtijevaju naknadu tržišne vrijednosti zemljišta koji zahtjev nisu postavili (drugotuženik spominje da bi mogao tražiti uklanjanje zgrade).

Tužitelj i prvotuženik u braku stekli troje djece, oboje ostvarivali zaradu i kreditno se zaduživali radi ulaganja u dogradnju roditeljske kuće prvotuženika i radi izgradnje svoje porodične kuće), tužiteljica zaključivala namjenske ugovore i kreditu, kreditno zaduženje kao i kod većine drugih supružnika bio jedini način rješavanja stambenog pitanja, tužiteljica je svakako brinula o djeci, obavljala kućanske poslova i kreditno se zaduživala -što sve predstavlja „rad“ u

smislu čl.251.st.1.Porodičnog zakona kao osnova za stjecanje bračne stečevine na jednake dijelove.

Sud napominje da se radi o internom odnosu ulaganja i stjecanja graditelja (supružnika) i da zakonska predmnijeva ne djeluje erga omnes pa i u odnosu prema suvlasnicima zemljišta već supružnici predstavljaju graditelje na tuđem sa jednakim suvlasničkim udjelima.

Za utvrđivanje statusa bračne stečevine mjerodavne su prije svega, odredbe čl.251., čl.252., čl.253., čl.254., čl.259., PZ kao lex specialis, uz supsidijarnu primjenu odredaba „stvarnog i obveznog prava“ propisanu čl.253 PZ, dakle na imovinske odnose koji nisu uređeni PZ supsidijarno se primjenjuju odredbe ZOSP i ZOO ili negativno izraženo navedene odredbe PZ ne isključuju već predviđaju dopunsku primjenu pravila o stjecanju prava vlasništva pa i građenjem na tuđem u kojem graditelji mogu biti i bračni partneri kao u ovom slučaju.

Prijelazne i završne odredbe čl.359.st.2.,st.3.ZOSP propisuju vremensko važenje propisa:
(2) Na sticanje, promjenu, pravne učinke i prestanak stvarnih prava do dana stupanja na snagu ovoga zakona primjenjuju se propisi koji su važili u trenutku sticanja, promjene i prestanka prava i njihovih pravnih učinaka.
(3) Ukoliko su rokovi za sticanje i prestanak stvarnih prava počeli teći prije nego što je stupio na snagu ovaj zakon, oni će teći i nakon njegova stupanja na snagu po odredbama dosadašnjeg zakona što znači da se na stjecanje prava vlasništva građenjem na tuđem imaju primijeniti odredbe čl.27.,čl.29 i čl.30 Zakon o vlasničkopравnim odnosima („Službene novine Federacije BiH“ br. 6/98 i 29/03)- dalje: „ZOVO“.

Iz iskaza stranaka nesporno je da tužiteljica i prvotuženik znali da grade na tuđem zemljištu i tužiteljica očekivala prijenos prava vlasništva na zemljištu u korist prvotuženika, međutim je izostalo zaključivanje bilo kakvog pravnog posla o prometu ili građenju, a drugotuženik i trećetužena kao suvlasnici zemljišta su svakako znali za građenje i ne samo da se građenju nisu protivili već su ga i pomagali tj.ovdje se radi o slučaju nesavjesnosti graditelja i vlasnika zemljišta u kojem je vrijednost građevinskog objekta po procjeni vještaka građevinske struke znatno veća od vrijednosti zemljišta i supružnici su kao graditelji prema odredbama čl.30 u vezi sa čl.28 ZOVO stekli pravo suvlasništva na jednake dijelove na građevinskom objektu (zgradi) i zemljištu za redovnu upotrebu.

Sud napominje da ovdje postoji *interni odnos* između tužiteljice i prvotuženika kao supružnika i kao „graditelja na tuđem“ i bez obzira na njihov „raspored“ kao stranaka (koji odnos je uređen odredbama čl.251,čl.252 i čl.253 PZ i odredbama čl.280.st.1.i st.3.u vezi sa čl.285.st.2.ZOO budući se radi o zajedničkom stjecanju i propuštanju „pribavljanja prava“ od strane prvotuženika) i *eksterni odnos* supružnika kao graditelja na tuđem i drugotuženika i trećetužene kao suvlasnika zemljišta i nema proturječja u materijalnopravnom pa time niti u procesnom smislu u tome da tužiteljica dokazuje „zajedničko tečenje vlasnosti“ za sebe i prvotuženika (parafraza terminologije OGZ) što je u suštini uvijek slučaj.

Iskazi saslušanih stranaka i svjedoka ne ostavljaju mjesta dilemi glede odlučnih činjenica da je zgrada izgrađena za vrijeme trajanja braka, da je izgrađena za potrebe porodice tužiteljice i prvotuženika i njihove djece i da su u izgradnju ulagali tužiteljica i prvotuženik i da su im pomagali i njihovi roditelji (sa obe strane), pa kako se radi o originarnom stjecanju sud uzgred napominje da nastavljanje ulaganja u zgradu ne bi promijenilo omjer suvlasništva supružnika osim u slučaju takvog njihovog dogovora.

Sud je izostavio bližu ocjenu iskaza stranaka i svjedoka nakon što su relevantne činjenice razjašnjene u potrebnoj i dovoljnoj mjeri prilikom uviđaja i vještačenjem po vještacima građevinske i geodetske struke (na koje stranke nisu imale primjedbi) i sud nalaze prihvaća sačinjenim po pravilima struke pa time i kao dokaze identifikacije građevinskog objekta i zemljišta za redovnu upotrebu.

Kada sve činjenice ukazuju da se radi o građenju porodične kuće na tuđem zemljištu kao originarnom stjecanju prava vlasništva tada je sporna samo primjena materijalnog prava.

Nakon utvrđenja da su tužiteljica i prvotuženik za vrijeme trajanja braka izgradili porodičnu kuću na zemljištu drugotuženika i trećetužene bez ugovora o građenju, ortačkog ugovora ili bilo kakvog drugog ugovora takvo građenje istovremeno ispunjava pretpostavke stjecanja bračne stečevine i građenja na tuđem zemljištu.

Površina za redovnu upotrebu definirana je od vještaka građevinske struke i precizirana radi provodljivosti u zemljišnim knjigama i katastru zemljišta posebnom skicom i koordinatama lomnih tačaka od strane vještaka geometra koja skica upravo definira ovu površinu uključujući i neophodni prilaz zgradi, a prihvaćaju se i dodatna objašnjenja vještaka geometra.

Materijalno pravna ovlaštenja graditelja na tuđem uređena su odredbama čl.27 do 30 ZOVO i u slučaju ispunjavanja uvjeta predviđaju da graditelj (ili graditelji) stječu pravo vlasništva na zgradi i zemljištu za redovnu upotrebu pa time i da prestaje pravo vlasnika zemljišta te je sud u skladu sa navedenim materijalnopravnim odredbama utvrdio da je građenjem na tuđem nastala bračna stečevina sa jednakim udjelima graditelja na zgradi i zemljištu i naložio trpljenje promjene upisa u korist tužiteljice sa ½ dijela.

Tužiteljica je dokazala da su ona i prvotuženik dogradili prizemlje porodične kuće drugotuženika i trećetužene uz njihovu suglasnost a radi pomanjkanja stambenog prostora nakon rođenja djece i ova dogradnja prizemlja je obavljena 2013 godine i sve stranke i svjedoci potvrdili činjenicu dogradnje sredstvima tužiteljice i prvotuženika i da je dogradnja vršena u korist njihove porodice, a što potvrđuje i nesporna činjenica da su u dograđenom prostoru živjeli do prestanka braka.

U građevinskom smislu se radi o dogradnji koju je razjašnjavao (identificirao) vještak građevinske struke Hrnjadović Jasmin, dogradnja pokazana i razgledana prilikom uviđaja i prikazana fotografijama, nesporno je da se u prizemlju desio požar i nastala šteta ali je dograđeni dio u konstruktivnom smislu ostao isti.

Sud također poprima istinitim da su supružnike u dogradnji pomagali njihovi roditelji međutim se radilo o dobročinom pomaganju koje ima karakter darovanja u smislu čl.251..st.2.Porodičnog zakona.

Svrha je dogradnje dakle bila osiguranje stambenog prostora za porodicu tužiteljice i prvotuženika, o dogradnji nije zaključen pisani ugovor o građenju koji je uvjetom valjanosti u smislu čl.630.st.2.u vezi sa čl.70.ZOO i ulagači takvom dogradnjom ne stječu pravo suvlasništva već im pripada naknada uloženog po pravilima obligacionog prava prema čl.61.st.2.Zakona o stvarnim pravima, radi se o upućujućoj odredbi na odredbe o stjecanju bez osnove iz čl.210 ZOO i ima se smatrati da je došlo do obogaćenja vlasnika zgrade na kojoj je izvršena dogradnja.

Opet valja razlikovati interni odnos investitora dogradnje kao supružnika u smislu da se za njih radi o bračnoj stečevini za koju vrijedi pretpostavka jednakih prava i suvlasnika dograđenog objekta u ovom slučaju kao dužnika isplate naknade sa naslova neosnovanog obogaćenja.

Vrijednost ulaganja utvrđivana je po vještaku građevinske struke, vještak specificirao količine radova i materijala, te cijene njihovog koštanja prema aktuelnim prosječnim jediničnim cijenama u vrijeme izrade nalaza i prema kojima ukupna ulaganja u dogradnju iznose 19.595,00 KM.

Neosnovan je općeniti prigovor tuženika (bez navođenja da li se prigovor odnosi na dogradnju, sanaciju ili novogradnju) da je nalazom precijenjena vrijednost radova i materijala obzirom da je vještak pojasnio da je uzio u obzir cijene radova i materijala na tržištu, da je investitoru bilo moguće pribaviti jeftiniju ili besplatnu radnu snagu ali da to ne umanjuje vrijednost radova.

Tuženici koji su nesporno sanirali posljedice požara i proveli vještačenje po vještaku građevinske struke koji je utvrdio troškove sanacije smatraju da troškove sanacije treba uzeti u obzir na način da se za ovaj iznos umanjuje naknada ulaganja tužiteljice.

Međutim po ocjeni suda tužiteljica ni na koji način tužiteljica nije doprinijela nastanku štete niti to tuženici tvrde niti su tuženici utvrdili uzrok požara i odgovornost za štetu te tužiteljici pripada pravo na naknadu ½ vrijednosti dogradnje (ulaganja predstavljaju bračnu stečevinu), a vrijedi staro pravilo da „šteta škodi onom koga zgodi“ i tužiteljici pripada pravo na naknadu polovice vrijednosti ulaganja u dogradnju prema odredbama čl.210.ZOO od vlasnika zgrade čija je vrijednost uvećana dogradnjom što iznosi 9.797,50 KM od dana prestanka korištenje dogradnje 01.10.2021.godine od strane tužiteljice i djece, kada je obogaćenje postalo „vidljivo“ i od kada se ima i računati opći petogodišnji zastrani rok iz čl.371 ZOO.

Da se rok ima računati od napuštanja imovine u koju su vršena ulaganja zauzet je stav u presudi Vrhovnog suda FBiH broj 39 0 P 000302 15 Rev od 22.12.2016.godine koja je uložena u ovaj spis i po kojem stavu bi u konkretnom slučaju zastara teče od prestanka korištenja dogradnje kuće -iseljena tužiteljice pa je očigledno da petogodišnji rok zastare iz čl.371 ZOO nije protekao jer je tužiteljica podnijela tužbu 06.06.2023 godine.

Sud nema potrebe cijeliti vrijednost sanacionih radova budući tužiteljica nije odgovorna za štetu.

Tužiteljica je provedenim materijalnim dokazima i vještačenjem po vještaku ekonomske struke dokazala da se kreditno zaduživalo u svrhu rješavanja stambenog pitanja njene porodice, nesporno je da su oba supružnika ostvarivala zaradu i kreditno se zaduživala i vršila zajednička ulaganja u dogradnju roditeljske kuće 1 tuženika n i izgradnju nove kuće ulaganja u dogradnju tijekom 2013 godine i ulaganja u novogradnju od 2017 do 2019 godine.

Tužiteljica je prezentiranjem ugovora i vještačenjem po vještaku ekonomske struke dokazala da je zaključivala ugovora o kreditu za vrijeme trajanja braka i za vrijeme novogradnje u iznosima od 18.000,00 odnosno 10.000,00 KM koja zaduženja upravo mogu i objasniti izgradnju porodične kuće, svakako se radilo o zajedničkim ulaganjem supružnika i izgradnju su pomagali i roditelji supružnika kako je naprijed pojašnjeno i potpuno uobičajeno i razumljivo u domaćin prilikama.

Tužiteljica i prvotuženik ne spominju da su zaključili bračni ugovor, ne postoji obaveza supružnika da evidentiraju od kojih su kreditnih sredstava financirali određene troškove da bi to koristili u slučaju spora jer među supružnicima kao investitorima najčešće vlada odnos povjerenja, međutim je u konkretnom slučaju ocjeni suda jasno da su supružnici koristili sve svoje mogućnosti za rješavanje stambenog pitanja kako dogradnjom porodične kuće tako i izgradnjom nove kuće u čemu su im pomagali i njihovi roditelji.

Tužiteljica je prezentirala račune i otpremnice koji se mogu dovesti u vezu sa troškovima izgradnje porodične kuće supružnika i koji računi su plaćeni u u periodu od 2017 do 2019 godine to jest tužiteljica nije dokazalo da je kreditna sredstva ugovoru o kreditu od 21.09.2021 godine investirala u izgradnju kući i brak stranaka je prestao postojati devet dana iza ovog kreditnog zaduženja što se s razlogom osporavaju i tuženi.

Prilikom kreditnog zaduženja za vrijeme trajanje braka supružnici za zaduženje ne trebaju pristanak drugog bračnog partnera, od značaja je okolnost da li su kreditna sredstva korištena za potrebe porodice i zajedničkih ulaganja tako da su neosnovani prigovori tuženika istaknuti u odgovoru na tužbu i pogrešno je pozivanje na stav sudske prakse Vrhovnog suda FBiH u funkciji prigovora preuranjenosti potraživanju jer dugovanja nastala za vrijeme trajanja braka predstavljaju zajednički teret i supružnik koji nastavi izmirivati zajedničke obveze nakon prestanka braka ima pravo regresa i prije nego što je otplaćen cjelokupni iznos kredita, radi se o solidarnoj odgovornosti bračnih partnera koja je uspostavljena članom 262 Porodičnog zakona i solidarni dužnik koji ispuni obavezu ima pravo regresa(čl.423.st.1.ZOO).

Prema tome supružnik koji je nakon razvoda braka nastavio otplaćivati kredit koji je uložen u imovinu stečenu za vrijeme trajanja bračne zajednice ima pravo tražiti od druge strane da joj namiri ono što je bila dužna učiniti to jest da mu vrati odgovarajući dio kredita bez obzira na to koji od supružnika je otplaćivao dospjele rate za kredit odnosno koji je od supružnika vraćao zaduženja kojima je stečena imovina za vrijeme trajanja braka.

Obaveza vraćanja kredita predstavlja zajedničku obavezu a prestanak bračne zajednice i razvod braka ne mijenja odnose proistekle iz te obavezi u smislu člana 262 Porodičnog zakona.

Iz nalaza vještaka građevinske struke jasno je da se radilo o značajnim ulaganjima kako u dogradnju tako i u izgradnju novi porodične kuće i osnovano je za pretpostaviti da se radilo o zajedničkim ulaganjima oba supružnika ponajprije iz kreditnih sredstava.

Tužiteljica dokazala da je bila zaposlena i kreditno sposobna te se i zaduživala kod banaka vrijeme zaduženja i posjedovanje računa o plaćanju građevinskog materijala i usluga upravo dokazuje da je kreditna sredstva ulagala u bračnu stečevinu te joj pripada pravo da se regresira od supruga kao solidarnog dužnika u internom odnosu bračnih partnera kao zakonskih solidarnih dužnika zaduženja prema trećim licima koja su zaduženja nastala radi podmirenja potreba porodici i za vrijeme trajanja braka.

Iz dostavljenog nalaza hv vještaka ekonomske struke vidljivo je da je tužena nastavila otplaćivati kredite nakon prestanka braka i da je prvi i drugi kredit u cijelosti otplatila u aprilu ove godine i prvotuženik je kao solidarni dužnik dužan tuženoj isplatiti ½ dijela otplaćenih kreditnih sredstva kredita nakon prestanka braka, a koja kreditna sredstva su uložena u stjecanje zajedničke imovine.

Sud napominje da jednako pravo pripada i prvotuženiku za njegova kreditna zaduženja ukoliko ih je otplaćivao nakon prestanka braka i ukoliko su ta sredstva uložena u stjecanje zajedničke imovine, a nije od značaja najavljuvanje tuženih da će istaći protivtužbeni zahtjev radi isplate naknade za korištenje dogradnje.

Prema tome odbija se tužbeni zahtjev tužiteljice u dijelu potraživanja koje se odnosi na kredit od 21.09.2021 godine jer tužiteljica nije dokazala van razumne sumnje da je i ova sredstva u ulagala u izgradnju kuće niti podmirenje tekućih i potreba porodične zajednici za koje bi imala odgovarati oba bračna partnera solidarno te se ovaj zahtjev odbija kao neosnovan.

Tužiteljici pripada i pravo potraživanja zakonskih zatezних kamata od dana otplate pojedinih anuiteta pa do isplate temeljem čl.277 st.1.ZOO , radi se o isplati polovice naknade.

Sud nema potrebe odlučivati o eventualnim tužbenim zahtjevima tužiteljice s time što se radi o egzistirajućim zahtjevima koji su bili predmet raspravljanja i uzimaju se u obzir prilikom sagledavanja uspjeha u sporu i rješavanja troškova postupka.

Ukupan zbir svih vrijednosti zahtjeva tužiteljice označenih u tužbi u smislu čl.318.st.1.ZPP (uključujući i eventualne zahtjeve koji uključuju isplatu ½ protuvrijednosti zgrade i zemljišta koje je već utvrđeno kao bračna stečevina i okolnost da tužiteljica zahtijeva ½ vrijednosti) iznosi 83.708,11 KM od čega joj je dosuđen 58.037,32 KM što znači uspjeh u sporu od 69,33%.

Opravdani su troškovi tužiteljice nagrada punomoćniku za sastav tužbe, zastupanje na pripremnom ročištu i glavnoj raspravi u iznosima od po 1.369,00 KM, zastupanje na uviđaju u iznosu od 1.026,75 KM, zastupanje na nastavku rasprave u iznosu od 684,50 KM što je ukupno nagrade 5.818,25 KM sa pripadajućim troškovima PDV u iznosu od 989,10 KM, troškovi vještačenja u iznosu od 1.320,00 KM i troškovi takse na tužbu i presudu u iznosima od po 300,00 KM što je ukupno priznatih troškova tužiteljice od 8.724,35 KM i u konačnici tuženici se obvezuju da tužiteljici srazmjerno uspjehu u sporu temeljem odredbe čl.386.st.2.i čl.387.st.1.ZPP isplate iznos od 6.048,59 KM, a zahtjev se odbija u dijelu neuspjeha u sporu tj.za iznos od 2.675,76 KM kao neosnovan i u dijelu solidarnog potraživanja troškova postupka jer tuženici nisu u položaju jedinstvenih suparničara niti u odnosu solidarnosti(drugo i trećetužena su suvlasnici zemljišta, a prvotuženik bivši supružnik tužiteljice.

Tuženici izgubili spor i ne pripada im pravo na potraživanje troškova postupka.

Rok za izvršenje činidbi od trideset dana određen prema odredbi čl.179.st.2.ZPP

PRAVNA POUKA:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 30 dana od dana dostavljanja. Žalba se podnosi Kantonalnom sudu u Zenici.

Sudac
Mandić Željko